

Η ΠΑΓΚΟΣΜΙΑ ΗΘΙΚΗ
ΤΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΟΥ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ

(με τις αιώνιες αξίες και σε σύζευξη με τη σκέψη)

Οι φαντασιώσεις και τα ψέματα του ανθρώπου χωρίς αυτογνωσία

(Επιλογή και σχηματισμός μεγάλης περίληψης)

Απαγορεύεται η αναδημοσίευση και γενικά η ολική, μερική ή περιληπτική αναπαραγωγή και μετάδοση του παρόντος βιβλίου, κατά παράφραση ή διασκευή με οποιονδήποτε τρόπο (μηχανικό, ηλεκτρονικό, φωτοτυπικό, φωτογραφικό κ.λ.π.) σύμφωνα με τους Ευρωπαϊκούς Νόμους και τους Διεθνείς Κανονισμούς, χωρίς προηγούμενη γραπτή άδεια του δημιουργού/δικαιούχου. Η απαγόρευση αυτή ισχύει και για τις δημόσιες υπηρεσίες, βιβλιοθήκες, οργανισμούς κ.λ.π. (Ν. 100/1975, 2121/1993 και λοιποί εν γένει κανόνες Διεθνούς Δικαίου).

All Rights Reserved

© Copyright: Κωνσταντίνος Γ. Νικολουδάκης

18541 Πειραιάς

E-mail: filosofiagr@yahoo.gr, info@kosmologia.gr

Τηλ.: +30 210 4811373 Κιν. +30 6932 77 33 73

Web site : <http://www.kosmologia.gr>

"Από παιδί και από τρελό μαθαίνεις την αλήθεια"

"Η γλώσσα κόκαλα δεν έχει και κόκαλα τσακίζει"

Λαϊκές ελληνικές ρήσεις

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΜΑΝΙΦΕΣΤΟ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΟΥ!

ΚΕΝΤΡΙΚΕΣ ΙΔΕΕΣ που θεμελιώνουν την Ηθική με εσωτερικές αξίες, ενοποιημένη με τη λογική και την κοσμολογία και επιβάλουν ανατροπές στην κοινωνική και πολιτική ζωή παγκοσμίως. Τις πιο σημαντικές απόψεις, μπορούμε να τις συγχωνεύσουμε σε τρεις-τέσσερις ευρείες ομάδες, τις οποίες υποδιαιρούμε σε περισσότερα μέρη για διευκόλυνση της ανάγνωσης και της κατανόησης ενός μεγάλου αριθμού σελίδων.

>>>► Για τη συνέπεια στη σκέψη, τη διαχείριση και την αξιοπιστία της γνώσης. Η θεμελιακή διαφορά της σκέψης από τη γνώση. Η πιο στενή σχέση μεταξύ ψυχής, συμπεριφοράς και νόησης. (Μέρος πρώτο).

>>>► Η πλάνη, η άγνοια, οι ανακρίβειες και τα κενά στη σκέψη, η βεβαιότητα και η αμφιβολία συνδέονται διαρκώς με ψυχολογικές αντιδράσεις και με τη συμπεριφορά, στο άτομο και ομαδικά. Ο σταθερός ρόλος της σκέψης και της ηθικής (με τις πνευματικές και αιώνιες αξίες) για τις ανθρώπινες σχέσεις και για την προσωπικότητα. Οι πρώτες σκέψεις και παρατηρήσεις για την (πνευματική) ηθική πριν από την έρευνα του φυσικού κόσμου. (Μέρος δεύτερο).

>>>► Σκέψεις και παρατηρήσεις για την (πνευματική) ηθική μετά από την έρευνα του φυσικού κόσμου. Η πνευματική ηθική έτσι αποδεικνύεται παγκόσμια και μπορεί να προσδιοριστεί με το επίθετο «κοσμολογική» ηθική. Για τον προορισμό και το νόημα της ζωής. Αποδεικνύεται ότι οι φυσικοί νόμοι (ρυθμιστικές σχέσεις) που ρυθμίζουν εξωτερικά τα φαινόμενα και διατηρούν τον κόσμο επιβάλλονται με άμεσο/εσωτερικό τρόπο από την ύπαρξη του συνόλου του κόσμου και όχι από την περιστασιακή σύνδεση των μερών. (Μέρος τρίτο).

>>>► Η σχέση της παγκόσμιας Ηθικής (με πνευματικές αξίες) με τη δικαιοσύνη, με τις πολιτικές επιστήμες και με την οργάνωση της κοινωνίας. Οι πνευματικές αδυναμίες συνολικά, η έλλειψη των ηθικών αξιών και η υλιστική άποψη για τον κόσμο γίνονται πιο φανερά όταν οι άνθρωποι συνεργάζονται, γίνονται μέλη μιας ομάδας, υποκινητές και υποστηρικτές και τελικά από τις συνέπειες στην οργάνωση της κοινωνίας. (Μέρος τέταρτο).

<•> Η ΑΔΙΚΙΑ ΜΕΣΑ ΣΤΗ ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΑΜΦΙΣΒΗΤΕΙ (Η ΥΠΟΝΟΜΕΥΕΙ) ΤΗΝ ΚΡΑΤΙΚΗ ΕΞΟΥΣΙΑ ΚΑΙ ΤΗ ΝΟΜΙΜΟΤΗΤΑ ΤΗΣ (ΟΠΩΣ ΕΚΘΕΤΕΙ ΚΑΙ ΤΟ ΘΕΟ)

Χωρίς την Ηθική, πραγματικά η δικαιοσύνη είναι τυφλή και χωρίς θεμέλια, ενώ η πραγματικότητα περιορίζεται στις συναλλαγές και στη συνεργασία των ανθρώπων. Όμως συνεργασίες χωρίς κανόνες ηθικής και με περιφρόνηση για την αλήθεια και το δίκαιο είναι αλητοπαρές και συμμορίες κακοποιών.

Όσοι ηγούνται στην οργάνωση της κοινωνίας και εργάζονται σε διοικητικές θέσεις, όσοι υπηρετούν το κράτος και εκπροσωπούν πλειοψηφίες ή έναν ολόκληρο λαό, όσοι εφαρμόζουν μια πολιτική για τη σχέση μεταξύ του Κράτους και του πολίτη και αξιώνουν την εφαρμογή των νόμων, είτε αυταρχικά, είτε ολιγαρχικά, είτε δημοκρατικά, δεν δίνουν πειστικές, σύντομες και καθαρές απαντήσεις στις προκλήσεις μας, ανάμεσα στις οποίες οι εξής παρακάτω:

Όσοι έχουν μεγάλη ακίνητη περιουσία, μεγάλα εισοδήματα και χρηματικές καταθέσεις είναι εκείνοι οι οποίοι τα έχουν καταφέρει με τις ικανότητές τους και με την κοπιαστική εργασία τους; Ενώ όσοι δεν έχουν... είναι οι στερημένοι από ικανότητες και οι τεμπέληδες;

Τα περιουσιακά στοιχεία και το εισόδημα για την επιβίωση πρέπει να αποκτιούνται με την αυτοθυσία και με την ευνοϊκή τύχη ή θα έπρεπε το κράτος να εξασφαλίζει (στοιχειωδώς) την επιβίωση των πολιτών από την ώρα που έρχονται στον κόσμο;

Πώς μπορεί κάποιος ν' αποκτήσει μεγάλη περιουσία και αυξημένα εισοδήματα, αν αυτός δεν επιθυμεί να δώσει όλο το χρόνο και τις δυνάμεις του με αυτό το σκοπό; Πώς μπορεί ν' ανταγωνιστεί τους αποφασισμένους για να πλουτίσουν και να ξεχωρίσουν με κάθε θυσία και με κάθε σκέψη, χωρίς ηθικούς φραγμούς ή με μόνο φραγμό τον κίνδυνο να ζημιωθούν από φανερές ενέργειές τους που προκαλούν μαζικές αντιδράσεις;

Όσοι επέτυχαν ή έτυχε να έχουν μεγάλη περιουσία και εισοδήματα για να ζουν με όλες τις ανέσεις και με τα τελευταία πλεονεκτήματα του πολιτισμού, αυτοί τα κατάφεραν με τις πιο πολύτιμες ικανότητες του ανθρώπου, με την πιο απαραίτητη συνεισφορά τους στην πρόοδο του πολιτισμού, με ίσους όρους μέσα στις κοινωνικές συνθήκες και με αιώνιους νόμους;

"Σε μια χώρα που κυβερνάται καλά, η φτώχεια είναι ντροπή. Σε μια χώρα που κυβερνάται άσχημα, ο πλούτος είναι ντροπή", σοφή όσο και σύντομη σκέψη του Κινέζου φιλόσοφου Κομφούκιου (551~479 π.Χ.). Από την πολιτική που χρειάζεται για να εξασφαλίζει στοιχειωδώς και αποκλειστικά την καθημερινή επιβίωση στους πολίτες, μέχρι την πολιτική της πλήρους αδιαφορίας και του κοινωνικού δαρβινισμού, υπάρχει ένα μεγάλο χάσμα για θεωρία και δρά-

ση. Αυτό το χάσμα δεν το πλησιάζει κανένας; Αν υπήρχε η σταθερή θέληση για περιορισμό, φρένο και έλεγχο στην τυφλή οικονομική εκμετάλλευση (έτσι όπως κάποιοι σκέφτηκαν να βρουν το φρένο για τον αθέμιτο ανταγωνισμό των μονοπωλίων), και για αυστηρούς όρους πριν επιτραπεί σε κάποιους να εμπορευματοποιήσουν τις πατέντες τους, τα προϊόντα και τις υπηρεσίες τους, τότε εύκολα θα εφαρμοζόταν μια έντιμη πολιτική συμβατή με τις αρχές της δημοκρατίας. Πολλές λύσεις θα μπορούσαν να προταθούν και θα ήταν πιο δίκαιες, αφού οι άνθρωποι οι οποίοι εργαζόμενοι δυσκολεύονται να επιβιώσουν και να ζήσουν, συνήθως πλειοψηφούν. Όταν αφήνουμε να σχηματίζονται και να δρουν ομάδες που εξαπατούν τον κόσμο και όταν αντιθέτως γινόμαστε συνεργοί με τέτοιες ομάδες, οι οποίες για δικούς τους σκοπούς δεν διστάζουν να εμποδίσουν τη ζωή των άλλων, να εκμεταλλευτούν τις αδυναμίες τους και να τους διαμορφώσουν τη ψυχολογία και την προσωπικότητα, έτσι όπως ευνοούνται τα μεγάλα συμφέροντα των αδίστακτων ομάδων, αυτή η **ανήθικη ανεκτικότητα και η εγκληματική συνέργεια μήπως αποτελούν επιλογές στην πολιτική δράση**; Συχνά ακούγεται η δήλωση, ότι οι πολιτικοί δεν είναι σαδιστές, αλλά δεν υπάρχει καλύτερη λύση για να εφαρμόσουν. Αυτό ίσως να μην είναι ψέμα, αλλά όταν δεν λέμε ψέματα, αυτό δεν σημαίνει ότι λέμε ολόκληρη την αλήθεια ή ότι δεν κάνουμε λάθος. Μετά από δεύτερη σκέψη, μπορούμε να διαπιστώσουμε, ότι κάποιος μπορεί να γίνει άδικος, χωρίς να το θέλει. Όταν παράλληλα εξυπηρετούμε ορισμένα σχέδια, όταν έχουμε ορίσει προτεραιότητες και έχουμε βάλει πολλούς στόχους, τότε προσέχουμε για να μην αποτύχουμε στους υπόλοιπους στόχους. Στην προσπάθεια ισορροπίας να μη χαλάσουν οι σχεδιασμοί μας, να μη δημιουργήσουμε κάπου αλλού πρόβλημα και να συμβιβάσουμε αντιφατικά αποτελέσματα, πιθανόν να χρειαστεί να πράξουμε άδικα και τρελά. Διότι, έτσι επιτυγχάνονται και οι άλλοι σκοποί και οι πιο άμεσες προτεραιότητές μας. Εξάλλου, πολλές φορές, αποδεικνύεται δύσκολο να πιστέψουμε ότι κάπου αποτύχαμε, μετά από τις έξυπνες προσπάθειες και τη συμμετοχή αξιόλογων συνεργατών και με τη μεγάλη εμπειρία μας. Επιμένουμε σε μια πολιτική και με μια άποψη, για τα οποία εκφράζονται πολλές αμφισβητήσεις. Ακούγεται πειστική η διαπίστωση, ότι στις ανώτερες διοικητικές θέσεις και για τη σχεδίαση της πολιτικής έχουν επιλεγεί οι πιο έμπειροι και επιτυχημένοι και ότι αυτοί γνωρίζουν καλά τη δουλειά τους. Πολλοί παρατηρούν με μετριοφροσύνη, ότι εμείς που βρισκόμαστε απ' έξω δεν γνωρίζουμε το αντικείμενο εκείνων, η άποψή μας είναι αναξιόπιστη και δεν θα τα καταφέρναμε καλύτερα από τη θέση τους. Σωστές παρατηρήσεις, όμως λείπει μία που συχνά τις ακυρώνει, εκ του αποτελέσματος. Γνωρίζουν καλά τη δουλειά τους και ίσως καλύτερα απ' όλους, όμως για ποιον εργάζονται, για ποιον προσφέρουν τις υπηρεσίες τους, ποιους εξυπηρετούν πρώτα!

Στα ομαδικά αθλήματα, επίσης ξεχωρίζουν οι καλύτεροι παίκτες, αλλά από αυτούς κερδίζει η δική τους ομάδα, ενώ οι άλλες ομάδες χάνουν.

Για να μην ενθαρρύνουν την παρανομία και τη μαζική αντίδραση, ορισμένοι εκφράζουν με υπερβολή την άποψη, ότι τα χρήματα κερδίζονται με κοπιαστική εργασία και με ιδρώτα. Όσοι έχουν μεγάλη περιουσία, επίσης εκφράζουν την ίδια εκτίμηση για να δικαιολογήσουν τη μεγάλη περιουσία τους και για να αποφύγουν την περισσότερη ανάλυση και την ηθική ενοχή. Με αυτή την άποψη εύκολα θα συμφωνήσουν πολλοί όταν φανταστούν την αδικία, να κερδίζονται πολλά χρήματα εύκολα με απάτες και από κατάχρηση υπεύθυνων θέσεων ή όταν σκεφτούν μεροληπτικά τη φτώχεια και την αντικοινωνική συμπεριφορά κάποιων φυγόπωνων. Δεν παρατηρούν τη λεπτή διαφορά στην πρόταση, όταν προσθέσουμε τη φράση "θα έπρεπε να κερδίζονται" ή την προτιμότερη "δεν έπρεπε να κερδίζονται έτσι κοπιαστικά από κανέναν". Τι θα απαντήσουν όμως σε όσους εργάζονται σκληρά, υπεράνθρωπα, περισσότερες ώρες και αμείβονται με ένα μικρό χρηματικό ποσό, από το οποίο δεν περισσεύει τίποτα για αποταμίευση; Αν απαντήσουν ότι αυτοί δεν έμαθαν γράμματα, τότε θα χρειαστεί να εξηγήσουν το χαμηλό εισόδημα εκείνων που έμαθαν και το υψηλό εισόδημα από εργασίες που μπορούν και γίνονται χωρίς πολλά γράμματα. Θα χρειαστεί ακόμα να απαντήσουν αν είναι δίκαιο να επιβιώνουν μόνο όσοι έμαθαν περισσότερα γράμματα, ενώ οι υπόλοιποι να γίνονται σκλάβοι ή να τους πετάμε στα απορρίμματα και να μην έχουν ποτέ ξανά την ευκαιρία να σπουδάσουν. Οι κοινοί τρόποι με τους οποίους συνήθως οι άνθρωποι πλουτίζουν συνοψίζονται σε λίγες σειρές. Από τη σύντομη περιγραφή τους, εύκολα μπορεί ο καθένας να αντιληφθεί την αδυναμία και την ολιγωρία όσων πρωταγωνιστούν στο σώου "για μια πιο δίκαιη κοινωνία" και ιδιαίτερα ν' αντιληφθεί τη στενή σχέση, την ταυτότητα ή τη συνεργασία των πολιτικών πρωταγωνιστών με εκείνους που πλεονεκτούν οικονομικά.

Οι γόιμοι τρόποι πλουτισμού, οι οποίοι θεωρητικά είναι δυνατοί χωρίς εξάπατηση:

> Κληρονομικά. (Όπως οικόπεδα, αγροτεμάχια, οικίες, αποταμιεύσεις, πνευματικά δικαιώματα, κερδοφόρες επιχειρήσεις, διευθυντική ή άλλη προνομιακή θέση εργασίας κ.λπ.

> Χρηματική επένδυση σε πολύτιμες ύλες, με αγορά ακινήτων και γης, αγορά μετοχών και χρηματική συμμετοχή σε επιχειρήσεις κ.λπ. με επιτυχημένες επιλογές και εκτιμήσεις, αν όχι με καλή τύχη. (Πάλι χρειάζεται κάποιο περίσσειμα χρημάτων ή εκμετάλλευση κάποιας περιουσίας).

> Τυχερά παιχνίδια. (Πιο σπάνιος αυτός ο τρόπος).

> Ίδρυση επιχείρησης ή εταιρείας εμπορικής, τεχνικών υπηρεσιών, παροχής υπηρεσιών (Συνήθως χρειάζεται κάποια οικονομική δυνατότητα και η ανάλογη τύχη).

> Χρηματοδότηση από κρατικά προγράμματα ή από ιδιώτες και τράπεζες. (Συνδεδεμένη με την αμέσως προηγούμενη περίπτωση).

> Εξαιρετικές θέσεις εργασίας, από τις οποίες εξαρτάται καθοριστικά η κερδοφορία μιας εταιρίας, η εξοικονόμηση χρημάτων, η προώθηση των προϊόντων ή των υπηρεσιών, η απόκρυψη των στοιχείων που θα προκαλούσαν οικονομική ζημιά, η οργάνωση της εταιρείας ή της συνεργασίας, η σύναψη συμφωνιών, η ασφάλεια και η αξιοπιστία κ.λπ. Σε τέτοιες θέσεις εργασίας χρειάζονται εκπαιδευμένοι, έμπειροι και με ορισμένα προτερήματα.

> Δωρεές, αποζημιώσεις και απαλλοτριώσεις.

> Επιχειρηματική δραστηριότητα σε πολιτικές συνθήκες, που το νομικό πλαίσιο δεν είναι σαφές και σταθερό ή η δραστηριότητα γίνεται μοιρασμένη και συγχρόνως σε χώρες με διαφορετική νομοθεσία.

> Εκμετάλλευση πνευματικής πρωτοτυπίας, όπως σπάνιων έργων τέχνης, συλλεκτικών πραγμάτων, μέχρι και του φημισμένου ονόματος, με ορισμένη συμμετοχή σε δράσεις με διαφημιστικό σκοπό.

> Συνδυασμένοι οι προηγούμενοι τρόποι (και τότε οι νομικές διαδικασίες γίνονται πιο ύποπτες).

<> Είναι προϋπόθεση για όλες τις περιπτώσεις, το καθαρό εισόδημα να αποταμιεύεται, ενώ τα έξοδα (συντήρησης ή λειτουργίας) να είναι τα μικρότερα δυνατά. Ο περιορισμός των εξόδων και των πληρωμών επίσης μπορεί να γίνεται με παραβίαση μερικών νόμων και με υπέρβαση ορισμένων υποχρεώσεων.

> Τέλος, να συμπεριλάβουμε τον πλουτισμό με εξαπάτηση, η οποία γίνεται απρογραμμάτιστα, ευκαιριακά, χωρίς καμία νομική πράξη ή με παράλληλη νόμιμη επαγγελματική δραστηριότητα.

> Πληρωμένη δράση με καταπάτηση των νόμων (όπως λαθρεμπόριο, ληστεία, διακίνηση απαγορευμένων ουσιών και όπλων, για δολοφονία, για δωροδοκία κ.λπ).

Τώρα σκεφτείτε, αν είναι ηθικοί και δίκαιοι οι τρόποι πλουτισμού, οι οποίοι θεωρητικά είναι δυνατοί χωρίς εξαπάτηση, αν είναι πάντοτε και μόνο νόμιμοι και αν είναι δύσκολο ή εύκολο να συνδυαστούν με καταπάτηση νόμων και με κάποιο τρόπο εξαπάτησης, είτε προσχεδιασμένο, είτε περιστασιακό και επαναλαμβανόμενο. Αναρωτηθείτε πόσο πολλοί είναι εκείνοι που μπόρεσαν να συνδυάσουν την καλή τύχη, τις επιτυχημένες αποφάσεις και τη

νομική συνέπεια.

(...)

Δεν χρειαζόμαστε χρηματοδότες/πονταδόρους και ανάπτυξη που θα μας κάνουν περισσότερο εξαρτημένους, θα προκαλέσουν νέα προβλήματα και θα εξαγοράσουν ψυχές και συνειδήσεις. Δεν χρειαζόμαστε ανάπτυξη και ανταγωνισμό που θα υποβιβάσει τη νοημοσύνη, την ηθική και την υγεία και ο υποβιβασμός θα δημιουργήσει περισσότερες θέσεις εργασίας για νεκροθάφτες, γιατρούς, οδοκαθαριστές, για κερδοσκόπους, για το σκληρόψυχο κυνήγι πελατών (dealers) και για τη διακίνηση ανώφελων εμπορευμάτων ή υπηρεσιών.

Λένε, ότι πριν απ' όλα μέσα στις σκέψεις μας πρέπει να είναι η εργασία για την επιβίωση και ότι δεν μπορούμε να ζήσουμε μόνο με τις σκέψεις. Τόσο απλά όσο και προκλητικά υποβαθμίζουν τον πρωταγωνιστικό ρόλο των πνευματικών αξιών στη ζωή. Αφού τα πράγματα είναι έτσι, όπως λένε, τότε να φροντίσουν χωρίς χρονοτριβή, χωρίς κωλύματα σε νομικές διαδικασίες, χωρίς υπερεκτιμημένες προβλέψεις και θεωρίες και να κάνουν ριζικές αλλαγές στην οργάνωση της κοινωνίας. Με προτεραιότητα ένα πολιτισμένο κράτος, το οποίο θα προσφέρει τα ελάχιστα για να μην εξαρτάται η απλή επιβίωση των ανθρώπων από τη θεοποιημένη ή την απαξιωμένη τύχη. Παράλληλα, για να μην κινδυνεύει η επιβίωση μεγάλων πληθυσμών, απ' όλους εκείνους που με την απληστία τους ψάχνουν για σκλάβους, εκμεταλλεύονται επαγγελματικά τις αδυναμίες του κόσμου, καταχρώνται την πλεονεκτική θέση τους και απειλούν με κοινωνικές και οικονομικές συνέπειες. Ορισμένες πολιτικές μπορούσαν να εφαρμοστούν από την επόμενη μέρα¹ για να σταματήσουν, τουλάχιστον τα πιο τρομερά φαινόμενα της αληθείας από υπεύθυνες θέσεις, όπως και η κακοτυχία πολλών ανθρώπων από την αδιαφορία του κράτους και την εξυπηρέτηση των κερδοσκοπικών δράσεων. Όποιος πιστεύει ότι δεν μπορούσαν να εφαρμοστούν άμεσα τέτοιες ανατρεπτικές πολιτικές, εκφράζεται με την άποψη αυτού που είχε ευνοϊκή τύχη και έχει την άνεση να δίνει προτεραιότητα σε άλλες επιλογές, να σκέφτεται με αισιοδοξία για το δικό του μέλλον και να ανησυχεί από τις ανατρεπτικές πολιτικές, μήπως έτσι χάσει τα πλεονεκτήματά του. Με την πρώτη ευκαιρία, αυτός ο ευνοημένος δηλώνει για την αξία της ανθρώπινης ζωής και τη λύπη του όταν αυτή χάνεται άδικα. Αυτές οι δηλώσεις πρέπει να συνοδεύονται με τις πρώτες ανατροπές, που μπορούμε να κάνουμε στη δική μας ζωή, αν για την κοινωνία ευρύτερα εκτιμούμε ότι τέτοιες ανατρεπτικές απόψεις δεν είναι ρεαλιστικές. Ένας από τους

πρώτους νόμους σε εφαρμογή ενός σεβαστού κράτους θα έπρεπε να προβλέπει, ότι δεν πρέπει να υπάρχουν τόσο φτωχοί άνθρωποι με δυσκολία να επιβιώσουν, όταν υπάρχουν τόσο πλούσιοι οι οποίοι κάνουν καταχρήσεις και σπατάλες, πέρα από τα όρια της απλής (εγωιστικής) πρόκλησης. Αν αυτό δεν είναι εύκολο για να εφαρμοστεί και ο κίνδυνος της αδικίας είναι μεγάλος, ωστόσο για να κυβερνηθεί ένα κράτος είναι εύκολο και θεμελιακό οι υποψήφιοι για τις κυβερνητικές θέσεις να μην έχουν στο δικό τους όνομα υπερβολική περιουσία, ενώ οι ίδιοι να μην έχουν επιχειρηματική δράση ούτε τέτοιες συνεργασίες. Αν αντιλαμβάνονται τον ηθικό προορισμό του κράτους και της εξουσίας και με τέτοια άποψη διεκδικούν και αγωνίζονται για μια κυβερνητική θέση, τότε αντιθέτως να περικόψουν τη μεγάλη περιουσία τους με προσφορές και δωρεές σε κοινωνικά ιδρύματα, σε κρατικές υπηρεσίες, σε πολιτιστικούς συλλόγους κ.λπ. Τόσο για παραδειγματισμό και ενίσχυση της εμπιστοσύνης για το πρόσωπό τους, όσο και για να περιοριστεί η κατάχρηση της θέσης τους με σκοπό την αύξηση της περιουσίας τους. Αν υπάρχει αυτή η θέληση, όπως έχει φανεί σε μερικές εξαιρετικές περιπτώσεις στην ιστορία, τότε εύκολα θα σκεφτούμε για τα δημόσια έξοδα με τα οποία αυτοί θα διευκολύνονται και για άλλα πλεονεκτήματα, που θα μειώνουν τον κίνδυνο της δωροδοκίας ή κάποιας οικονομικής διαπλοκής.

Οποιοσδήποτε έχει την εμπειρία από ένα διάστημα ζωής χωρίς χρήματα, χωρίς εισοδήματα και χωρίς τα απαραίτητα για να επιβιώσει, αυτός έχει εκτιμήσει σωστά την προτεραιότητα που χρειάζεται να δώσουμε για την αναζήτηση τροφής και στέγης. Η τροφή και το νερό είναι τα πρώτα που χρειάζονται για να μη χαθεί άδικα η ζωή. Όσο κάποιος μπορεί να τρέφεται, να θρέφει την οικογένειά του και να είναι υγιής δεν έχει να φοβηθεί τίποτα πιο σημαντικό, τίποτα το χειρότερο. Όλες οι υπόλοιπες απειλές, οι εκβιασμοί, τα χειρότερα βιώματα από μια αναξιοπρεπή ζωή δεν είναι χειρότερα από το να πεθάνεις από ασитία, δίψα ή τις καιρικές συνθήκες, εσύ ή το τέκνο σου. Και όλα τα υπόλοιπα πλεονεκτήματα του κόσμου και ο κόσμος ολόκληρος να μας προσφερθεί, δεν έχουν νόημα αν εμείς δεν βρίσκουμε τροφή, νερό, καθαρό αέρα και μια δική μας στέγη. Για όλα τα υπόλοιπα πλεονεκτήματα, τα χρήματα, τα πολύτιμα μέταλλα, η ιδιοκτησία γης και κτιρίων, θα ψάχνουμε να τα ανταλλάξουμε με τροφή, με νερό και αέρα, όταν βρεθούμε σε μια τέτοια φανταστική ή ακραία κατάσταση. Έτσι σημαντική είναι αυτή η προτεραιότητα και για μια ολόκληρη χώρα και δεν πρέπει να τη ξεχνάμε, όταν φροντίζουμε έξυπνα για όλα τα υπόλοιπα. Λογικά και ηθικά δεν προηγούνται η πολυτέλεια και η υπερηφάνεια του *Τιτανικού*, όπως τραγικά έγινε παγκοσμίως και ιστορικά γνωστή, προηγούνται η ασφάλεια και η πρόνοια. Και όπως σε πολλές κατασκευές (λ.χ. ένας Η/Υ), η αξιοπιστία και η ασφάλεια δεν συμβαδίζουν πάντο-

τε με τις αυξημένες επιδόσεις ή με τις πρόσθετες χρησιμότητες.

Πώς θα δικαιολογήσουμε ότι μεγάλος αριθμός ανθρώπων, μεγάλοι πληθυσμοί και πλειοψηφίες δεν έχουν δική τους κατοικία για να ησυχάσουν και για τα απαραίτητα της επιβίωσης; Συνήθως χρειάζονται ένα μεγάλο χρηματικό ποσό για να εξασφαλίσουν την κατοικία τους, με τον κίνδυνο να χάσουν την εργασία τους, με τη δυσκολία να αποταμιεύσουν το ποσό, με την ανασφάλεια αν χρειαστεί να επιστραφεί το οίκημα στον ιδιοκτήτη της σε μια άβολη χρονική στιγμή, ενώ τα παιδιά που μεγαλώνουν πρέπει να προλάβουν να εργαστούν για να μη βρεθούν περιπλανώμενοι και φιλοξενούμενοι. Ο στόχος για μια δική τους κατοικία χρειάζεται το αντάλλαγμα μιας ολόκληρης ζωής, με αδιάλειπτη εργασία και ελάχιστη ανάπαυση και σχεδόν χωρίς ψυχική ηρεμία. **Με τη στέρηση της τροφής και της κατοικίας σε έναν άνθρωπο δεν στερούμε απλώς τη ζωή ενός ζώου. Τον εμποδίζουμε να γίνει άνθρωπος με πνεύμα.** Και η ψυχική ηρεμία δεν είναι μια υπερβολική διεκδίκηση και χωρίς ενδιαφέρον σε μια πολιτισμένη κοινωνία. Οι νόμοι και οι επίσημες θέσεις υποτίθεται ρυθμίζουν με δικαιοσύνη τις ανθρώπινες συνεργασίες και εξυπηρετούν την κοινωνική ευημερία. Όταν όμως οι άνθρωποι δεν μπορούν να έχουν τα πιο απαραίτητα, όπως είναι μια μικρή κατοικία και η καθημερινή τροφή τους, για τα οποία σαν πίθηκοι θα είχαν καλύτερη τύχη, τότε αν οι νόμοι δεν είναι για τα σκουπίδια, θα είναι για τα σκουπίδια οπωσδήποτε εκείνα τα πρόσωπα που στηρίζουν την εξουσία τους στους νόμους. Όταν έχουμε να φάμε και μια κατοικία για να ησυχάσουμε, τότε όλες οι άλλες αποτυχίες μέσα στην κοινωνία είναι λιγότερο φοβερές και πολλές λύσεις μπορούν να βρεθούν για όλα τα προβλήματα και με υπομονή. Και αυτό το πλεονέκτημα με τα απαραίτητα για την καθημερινή επιβίωση είναι σημαντικό όχι μόνο για τα πρόσωπα ξεχωριστά, αλλά και για την καλύτερη συνεργασία μιας ομάδας και για την αντίσταση μιας ολόκληρης χώρας απέναντι σε εχθρικές πράξεις.

Όταν κάποιος αποφασίζει να κλέψουν ή να εμπορευθούν όπλα και θανατηφόρες ουσίες, έτσι επιδιώκουν το γρήγορο κέρδος με το λιγότερο κόπο, χωρίς να σκεφτούν τις συνέπειες για εκείνους που θα αδικηθούν. Αυτές τις φανερές περιπτώσεις αδικίας, όπως είναι η κλοπή, από τις πρώτες που μαθαίνουν τα παιδιά, η Πολιτεία τις απαγορεύει με νόμους από τα αρχαία έτη. Όμως όλοι οι τρόποι εξαπάτησης, εκμετάλλευσης, αρπαγής και παραβίασης της θέλησης δεν είναι το ίδιο φανεροί και γρήγοροι. Γι' αυτό οι νόμοι δεν προβλέπουν όλες τις περιπτώσεις, ενώ σε πολλές άλλες, δεν είναι εύκολο να εφαρμοστούν ή να εξακριβωθούν οι απαγορευμένες δράσεις. Υπάρχει μια κοινωνική ασθένεια, η οποία δεν έχει εκτιμηθεί σωστά και σχεδόν δεν λέγεται από κανέναν: Από την αδυναμία να ξεχωριστούν ορισμένες έξυπνες δράσεις ως φανερά άδικες, εχθρικές, επιζήμιες και καταχρηστικές, αυτές οι έξυπνες δρά-

σεις όχι μόνο δεν απαγορεύονται και δεν προβλέπονται, αλλά αντιθέτως αυτές οι **δόλιες και άδικες δράσεις προστατεύονται από τους νόμους ή επιβάλλονται σαν νόμιμες**. Έπειτα, όσοι μπόρεσαν νόμιμα να αποκτήσουν μεγάλη περιουσία ή άλλα πλεονεκτήματα με ανήθικους τρόπους, αυτοί δεν αισθάνονται καμία ενοχή. Ναι, νόμιμα, με πολλές άδικες πράξεις που ξεκινούν από ασθένειες των εργαζομένων και φθάνουν μέχρι τη δολοφονία και σε συνεργασία με ισχυρούς απατεώνες, πολλές φορές χωρίς επίγνωση για τη δική τους ευθύνη. Μετά οι νομοταγείς ξεχνούν πόσους δεν εκτίμησαν σωστά και πόσους πλήγωσαν, ή έβλαψαν, ή δεν αντάμειψαν επάξια, ή δεν είχαν το χρόνο να το σκεφτούν, ενώ στο τέλος γίνονται χορηγοί, σεβαστοί επενδυτές και εθνικοί ευεργέτες ή απαιτούν ανταπόδοση για τη μεγάλη προσφορά τους!

1 Ποιοι εμποδίζουν να εφαρμοστεί μια τέτοια πολιτική με ηθική προτεραιότητα, για την άμεση αντιμετώπιση της αδυναμίας επιβίωσης και για τη βελτίωση των ανθρώπινων σχέσεων, ρωτούν μερικοί με απλοϊκή σκέψη. Μια από τις πιο σύντομες απαντήσεις δίνονται με τη φράση: "Εμποδίζει το σύστημα". Δεν μπορούμε όμως να σταθούμε σε αυτή την σύντομη απάντηση και να μην αναρωτηθούμε τι είναι αυτό το "σύστημα", που βρίσκεται και από ποιους στηρίζεται. Ολόκληρο το 4ο μέρος του βιβλίου είναι μια πρώτη ανάλυση αυτού του συστήματος. Το "σύστημα των βολεμένων", θα μπορούσε να είναι μια πιο σαφής και σύντομη απάντηση. Ιδιαίτερα εκείνων των επιφανών και προνομιούχων, που αποφασίζουν για όλους τους άλλους, τι και πώς θα γίνεται και για την εφαρμογή των αποφάσεων, εξαγοράζουν όσους το υπηρετούν, χωρίς να κατανοούν τις δυσκολίες των άτυχων και των οικονομικά αδύναμων...